

Jaarverslag 2024

Inleiding (Paul Roodbol)

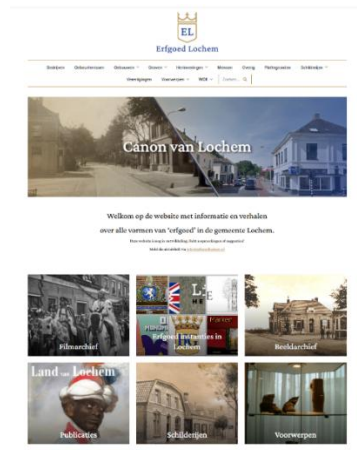
Traditiegetrouw vindt u hier het uitgebreide jaarverslag van het Historisch Genootschap Lochem, Laren Barchem, samengesteld door de werkgroepen, behoudens deze inleiding.

Bij het samenstellen van het jaarverslag werd ik me ervan bewust, wat er weer allemaal gedaan en gebeurd is in het afgelopen jaar. De ruim 100 vrijwilligers van het genootschap hebben daar zich met hart en ziel voor ingezet. Mede namens de andere bestuursleden, wil ik die vrijwilligers dan ook heel hartelijk danken voor hun inzet.

Er waren de nodige hoogtepunten, die we meestal ook zichtbaar hebben gemaakt. De nieuwsbrief is een prachtig middel, die bijna wekelijks aan zo'n 800 adressen verstuurd wordt. Ook in de lokale pers kreeg het HG de nodige aandacht. De wekelijkse foto in de Berkelbode lost heel vaak ons raadsel op. Daarnaast kregen tal van gebeurtenissen ruimschoots aandacht in de pers. Ook op social media staat het HG vaak in het middelpunt van de belangstelling.

Website

Net voor het einde van het jaar werd onze oude website, die steeds meer problemen veroorzaakte, vervangen door twee nieuwe. Eén voor het HG zelf met informatie over het genootschap, de andere met alle informatie uit het verleden, "erfgoedlochem" genaamd. Deze laatste mag zich verheugen in grote interesse, ook van andere Lochemse erfgoedorganisaties om daar aan bij te dragen met hun verhalen uit het Lochemse verleden. Over de foto's die intussen ook allemaal zichtbaar gemaakt zijn op het web leest elders nog meer.

We verwelkomden een nieuw redactieteam dat de komende tijd met veel energie de websites verder gaat uitbouwen. Dank aan iedereen die zich hebben ingezet om dit allemaal voor elkaar te krijgen.

Algemene Ledenvergadering

Een nieuwe secretaris, Sietze Pen, werd gekozen. In een extra algemene vergadering werden Jan van Londen (IT zaken) en Gerrit Aanstoot (tweede penningmeester) aan het bestuur toegevoegd, vooruitlopend op het aftreden van George Udcoff en Jan Stokvisch in 2025.

Lochem, onze mooie stad

Op de Open Monumenten dag op zaterdag 7 september startte bij de PLUS supermarkten in Laren (Beuzel) en Lochem (Mensink) de plaatjes actie voor een historisch boek, dat samengesteld is door vrijwilligers van het HG. De actie werd een enorm succes en duurde tot eind november.

Met hulp van cliënten van Anke Marjolein en een aantal vrijwilligers zijn honderden plaatjes gescheurd en gesorteerd, zodat op de ruildagen gezocht kon worden naar de zo fel begeerde missende plaatjes.

Schenkingen

Van meerdere kanten mochten we ons verheugen in schenkingen. Niet alleen voorwerpen, schilderijen en foto's maar ook pecunia.

Uniek zijn de originele posters van het Lochemse popfestival.

Een deel van onze collectie is nu te zien bij de VVV

Werkgroep Archieven (Eddy ter Braak)

De werkgroep bestaat uit drie personen.

Twee vrijwilligers houden zich voornamelijk met het knipselarchief bezig. Daarin bevinden zich honderden krantenartikelen over zaken, die met Lochem te maken hebben.

Het documentenarchief bevat documenten, die bij het genootschap in beheer zijn gegeven. Deze documenten zijn opgeslagen in archiefdozen.

Momenteel telt het archief ruim honderd dozen.

Sommige dozen bevatten documenten over één onderwerp, andere bevatten een samenraapsel betreffende verschillende onderwerpen.

Alles is terug te vinden in een digitaal bestand met de vermelding van de nummer van de doos, een korte omschrijving van wat er inzit en daarnaast een inhoudslijst van alles, dat er in de doos te vinden is.

Ook dit jaar is het documentenarchief weer uitgebreid met veel stukken. Wat vooral daarbij opvalt, is het archiefmateriaal dat we gekregen hebben van Joost Carlier, betreffende de Lochemse Popfestivals. Dat wordt door een aparte werkgroep de komende tijd uitgezocht.

Verlag samenwerkende werkgroep Archeologie (Jan Venselaar)

Aan de werkgroep wordt deelgenomen vanuit het Historisch Genootschap Lochem-Laren-Barchem, de Elfmarken en AWN. Ze vormen daarmee in de praktijk ook de archeologische werkgroepen van de beide in Lochem actieve historische verenigingen.

Waarnemingen bij werkzaamheden in de gemeente

Het afgelopen jaar is er geen beroep gedaan op leden van de werkgroep om mee te kijken bij werkzaamheden, of een inventariserend onderzoek te doen bij mogelijk interessante situaties.

Dit jaar is het SAXION afstudeerverslag is verschenen van Mikayla van de Berg over het ijzertijd aardewerk van Grooterkamp. Dit is een van deelstudies die nodig zijn om het verslag van de opgravingen door AWN op de Grooterkamp af te ronden.

Aan het eind van dit verslag worden wel de meest interessante officiële onderzoeken vermeld die in 2024 in de gemeente hebben plaatsgevonden.

Aangemelde vondsten

Dit jaar werden er enkele toch wel spectaculaire vondsten gedaan. De publiciteit rond één daarvan, de Neanderthaler spits, leidde weer tot nieuwe meldingen van tenminste één vondst, het vroeg bronstijd mesje. Te hopen valt dat dit zich zo voortzet.

Neanderthaler spits

4,4 bij 2,1 cm, noordelijke grijze vuursteen, nu bij het HGL, wg-dossier 1053

Een inwoner van Lochem meldde zich met deze vondst bij het Historisch genootschap. Ze had deze gevonden bij een wandeling over de Lochemse berg. In overleg met de regio archeoloog is deze naar Marcel Niekus in Groningen gestuurd ter beoordeling. Hij is een specialist op het gebied van midden paleolithische werktuigen. Hij bevestigde dat dit inderdaad een Neanderthaler werktuig is, daterend tussen de twee laatste ijstijden in, 120.000-40.000 vC. Daarmee is het voor de gemeente Lochem, en deze regio, de eerste officiële vondst uit die periode. Dat haalde in elk geval de Berkelbode.

Zijn suggestie om in dat gebied een keer een uitgebreide en mogelijk herhaalde oppervlakte inventarisatie te doen, zal door AWN18 worden overgenomen.

Laat neolithicum - vroeg bronstijd mesje

afmetingen L 3,9 bij 1,8 cm, rode vuursteen, nu bij het HGL, wg-dossier 1046

Dit is vondst die ergens tussen 1970 en 1980 door een toenmalige bewoner van Gorssel is gedaan. Hij heeft hem afgelopen jaar aan de werkgroep overgedragen. Het is een voorwerp waarvan er in deze regio nog niet zoveel zijn aangetroffen, maar bijvoorbeeld wel één bij de opgravingen op het Grooterkamp. De vondstlocatie is de vroegere kwekerij bij de Quatre Brasweg. Daar was ook al eens een laat neolithische - vroege bronstijd stenen bijl gevonden. De locatie bevindt zich in wat geïnterpreteerd kan worden als een vroeg-bronstijd landschap met omringende (merendeels verdwenen) grafheuvels en grafvelden. Niet ver er vandaan ligt de Grooterkamp waar ook weer interessante bronstijdvondsten zijn gedaan. Een artikel voor OnsMarkenBoek dat meer toelichting geeft, is in voorbereiding.

Vroeg bronstijd mes

afmetingen 7,1 bij 2,9 cm, grijze vuursteen, aan beide zijden iets beschadigd, stuk(je) afgebroken, nu bij het HGL, wg-dossier 1058

Na de publiciteit rond de Neanderthaler spits, kwam een iemand die veel op de Lochemse Berg wandelt, een aantal stenen voorwerpen brengen. Ze pakte af en toe op wat haar opviel. Voor het

meeste kon geen menselijke bewerking worden vastgesteld. Maar voor dit mesje was dat wel duidelijk.

Late bronstijd speerpunt

afmetingen 21 bij (max blad) 4,1 cm, brons, nu in bezit van de familie van de vinder, wg-dossier 1023

In contacten over oude vermeldingen van vondsten, zie hierna, kwam van het Gronings Archeologisch Instituut, dat de Butler database voor bronstijdvondsten beheert, de melding dat er een aantekening was dat tijdens WW2 twee bronzen speerpunten gevonden zouden zijn bij Harfsen. Onderzoek in diverse bestanden leverden wel vermeldingen op, maar geen details over wat het precies was en waar ze nu zouden kunnen zijn. Ook navraag bij oudere Harfsenaren leverde niets op. Dat speelde 4 jaar geleden. Toch af en toe via verschillende kanten digitaal zoeken, leverde medio 2024 opeens wel wat op. In 1942 had mevrouw Haspels, en die naam was bekend bij de vondst, een huisje laten bouwen aan de Jufferdijk in de Kring van Dorth. Dat huisje bleek nu te heten: 'de Speerpunt'. Dat bood aanknopingspunten. Het huisje staat en nog steeds en is te huur. Contact met de verhuurders, nazaten van Mw Haspels, wees uit dat zij de speerpunt nog steeds in hun bezit hebben. Ze waren bereid die te laten zien, en zo kon deze gefotografeerd en opgemeten worden. Ze hebben ook precieze details over de vondst locatie en omstandigheden daarbij verteld. Een en ander is aan het GIA gerapporteerd. Daarbij is ook geconcludeerd dat het zeer waarschijnlijk toch maar om één vondst gaat die blijkbaar via verschillende routes is gemeld en geregistreerd.

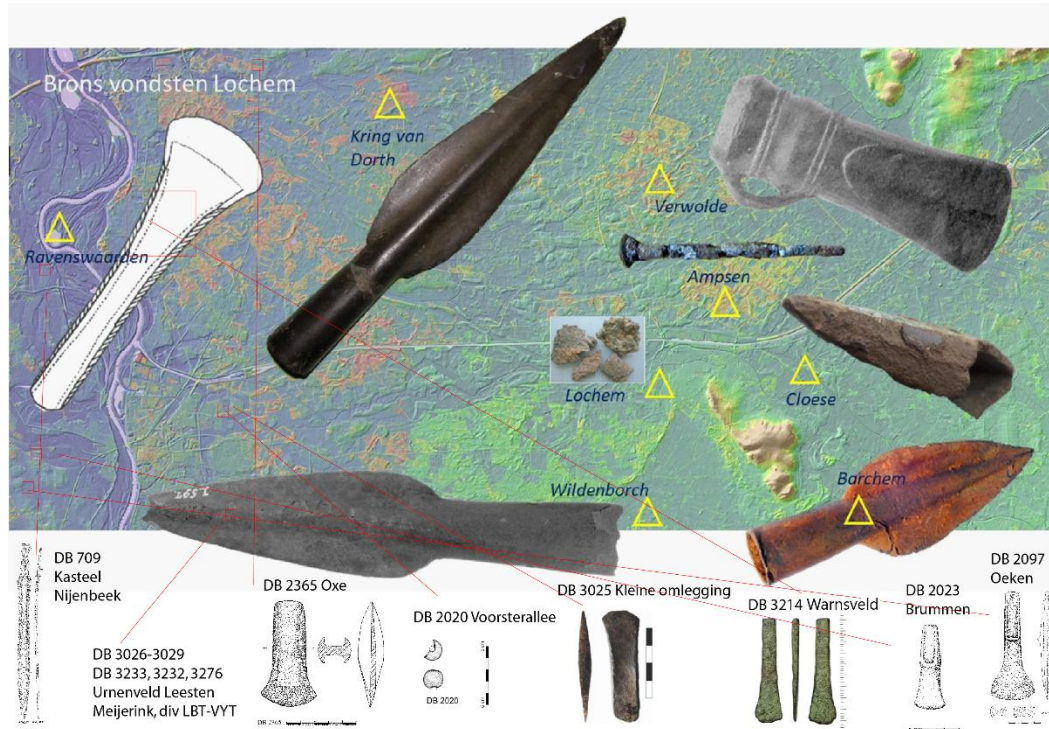
Inventarisatie vondsten in de gemeente Lochem

Een belangrijke activiteit van de werkgroep is het in kaart brengen van alle beschikbare informatie en kennis over archeologische vondsten in de gemeente Lochem. Het doel is deze informatie en kennis over de oude geschiedenis van deze regio en specifiek Lochem goed te documenteren en waar mogelijk die voor iedereen toegankelijk maken. De bedoeling is om daarmee het archeologisch beeld van de gemeente completer en bekender te maken.

Daarmee kan de bestaande archeologische waardenkaart van de gemeente worden aangevuld. Bij onderzoeken voorafgaand aan nieuwe bouwprojecten, wordt deze informatie ook inderdaad regelmatig bij de werkgroep opgevraagd; afgelopen jaar 2 keer.

Oudere rapporten en documenten worden bestudeerd en wordt in kaart gebracht welke vondsten (en/of herinneringen daarover) bij musea, depots en particulieren in bezit zijn. Die laatste zijn dan de zo genoemde 'toevalsvondsten' die worden aangetroffen bij werk op het land, in de tuin of met de metaaldetector. Naast beschrijven en registreren wordt, indien zinvol, de vondst verder onderzocht. Zo kan soms een benaming en datering meer precies bepaald worden. Ook eventuele conservering van bijvoorbeeld metalen voorwerpen kan overwogen worden.

Mede naar aanleiding van de aandacht die de bronstijd in Nederland dit jaar krijgt door de tentoonstelling in het RMO, is een inventarisatie gemaakt van de bronsvondsten in de gemeente Lochem. Daarbij is afgestemd met het GIA in Groningen, of zij meldingen hebben die wij nog niet kenden en zijn bij hen nog onbekende meldingen in de Butler database ingevoerd. Stijn Arnoldussen van het GIA heeft het vondstenkaartje voor de gemeente Lochem daarbij aangevuld met de meldingen uit de bredere regio. Zie onderstaand. Daarmee is een breder regionaal beeld

ontstaan.

J. Venselaar, met aanvullingen door S. Arnoldussen GIA

Die informatie wordt ook aan andere instanties doorgegeven, zodat zij hun overzichten kunnen aanvullen. Zoals hierboven gemeld is met name informatie over bronstijdvondsten in de gemeente doorgegeven aan het GIA in Groningen voor de database Butler van bronsvondsten.

De inventarisatie en database voor het deel van de gemeente Lochem dat de voormalige gemeente Gorssel omvat, is nu op hoofdlijnen klaar. Zoals eerder opgemerkt blijft het jammer dat de locatie van veel oudere vondsten onbekend is, ook al hebben we soms wel goede beschrijvingen, en heel soms een tekening of foto. Dat is een probleem wat breder speelt met de 'wees en stiefkind collecties'. Mogelijk dat daar landelijk wat meer aandacht voor komt. AWN wil een project in die richting doen.

Publieksvoorlichting

Interessante vondsten en informatie wordt opgenomen in het 'virtueel museum' van het Historisch Genootschap. Afgelopen jaar is de website geheel opnieuw opgezet. Het virtueel museum vindt u nu onder <https://erfgoedlochem.nl>, specifiek onder de kop 'Bodemvondsten' <https://erfgoedlochem.nl/voorwerpen/bodemvondsten/>

De werkgroep archeologie heeft een eigen pagina binnen de website van het historisch Genootschap <https://hglochem.nl/archeologie-old/>.

Hand-outs van presentaties en routes, verslagen en rapporten worden zoveel mogelijk beschikbaar gemaakt via de websites van de in de deelnemende organisaties en/of ze kunnen ook bij een van de contactpersonen worden aangevraagd.

Rapporten en kleine studies die dit jaar zijn verschenen:

- een aanvulling op de notitie paleo-Berkel, door Gerard Tiemessen
- de evaluatie van de bronstijd kralen van Mariënberg, door Gerard Tiemessen
- inventarisatie van vondsten en opgravingen in het gebied van de vm gemeente Gorssel, als spreadsheet, door Dirk Jacques en Jan Venselaar

Incidenteel worden door de leden van de werkgroep presentaties gegeven over archeologie binnen de gemeente Lochem. Afgelopen jaar is dat tweemaal maal gebeurd.

- op 6 juni voor Probus Berkelvallei een introductie over Archeologie in de gemeente Lochem, door Jan Venselaar
- in september voor een klein gezelschap over de geologie en archeologie van de Lochemse Berg door Gerard Tiemessen.

Voor de open monumentendagen op 21 september is een fietsroute opgezet over het oude GOSM tracé.

Ook dit jaar is er geen activiteit geweest tijdens de Landelijke Archeologiedagen in juni omdat dan juist in die periode weinig mensen van de werkgroep beschikbaar zijn.

Overig archeologisch onderzoek in de gemeente Lochem in 2024

De werkgroep houdt bij waar in de gemeente archeologisch onderzoek wordt gedaan. In 2024 zijn er, uitgaande van de Archis meldingen, op 15 locaties onderzoeken gedaan in het gebied van de voormalige gemeente Gorssel en 10 binnen het gebied van de oude gemeente Lochem.

Daaraan voorafgaand wordt soms aan door het betreffende onderzoeksbureau informatie opgevraagd: in 2024 2 keer. In het merendeel van de gevallen gaat het om kleinere ingrepen, verbouwingen en nieuwbouw in bestaande bebouwing, weg of leiding aanleg, op plekken waar al veel gebouwd is. In het algemeen is dan na een vooronderzoek, met boringen, de conclusie dat de archeologische verwachtingswaarde zeer gering is. Er is dan geen verder onderzoek of begeleiding nodig. Dat laat onverlet dat toevalligvondsten mogelijk zijn, maar dan in een sterk verstoorde context.

De meeste onderzoeken betreffen bureau onderzoek gevolgd door boringen, 17 stuks. 11 gaven geen aanleiding tot verder onderzoek. 2 wel, zie hierna. Van 10 van de totaal 25 meldingen zijn nog geen resultaten of aanbevelingen gemeld.

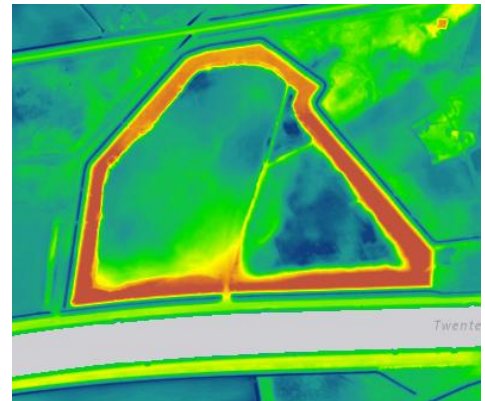
De volgende (voor)onderzoeken in 2024 leveren mogelijk wel interessante nieuwe gegevens op:

- In Gorssel zijn op twee locaties vooronderzoek en boringen gedaan, bij de Elfuursweg en aan de Zutphense weg. Daar wordt woningbouw voorzien. Ook in het licht van de ervaringen op de Hoogerkamp lijkt daar uitgebreider onderzoek nodig. (*Archis 5590948100 en 5637977100*)
- In Lochem is in het plangebied Lochem Oost waar woningbouw gepland staat ook de conclusie op delen van het gebied archeologisch vondsten mogelijk zijn. Daar kan dus ook uitgebreider onderzoek gewenst zijn. (*Archis 5569289100*)

- Voor een bureauonderzoek naar een terrein aan het Twentekanaal bij Almen, is de werkgroep om aanvullende informatie gevraagd.
Het betreft het omdijkte terrein zichtbaar op de bijgaande AHN kaart.

Tonny Roeterdink van het HGL die deskundig is op civieltechnisch gebied, heeft zich daarin verdiept. Het blijkt om een mooi voorbeeld van moderne / industriële archeologie te zijn. De constructie is aangelegd tijdens het graven van de Twentekanaal in de 30'er jaren van de vorige eeuw. Het diende als testlocatie om de doorlaatbaarheid van de kanaalbodem te onderzoeken. Als de bodem te poreus zou blijken, was een extra leemlaag nodig. Dat verhoogde de kosten en zou toekomstig onderhoud ook ingewikkelder maken.

(wg dossier 9017)

Het terrein is later gebruikt als tijdelijk zanddepot bij onderhoud en baggerwerkzaamheden aan het kanaal.

Ook dit soort 'moderne' (alhoewel toch ook al bijna 100 jaar oude) constructies verdienen aandacht en bescherming. En mogelijk zijn er meer rond het kanaal dat toch ook één van de grote waterstaatkundige werken was uit de eerste helft van de 20ste eeuw.

We zoeken nog vrijwilligers die mee willen helpen; er is nog veel te doen!

Voor het Twentekanaal heeft men een proefvak gegraven en dit door twee waterdichte schotten in drie vakken verdeeld, teneinde voor het middelste vak het kwelverlies door de kanaalbodem en -wanden zoveel mogelijk te benaderen. De lengte van dit vak bedroeg 100 m. Voor het op peil houden van het proefvak werd het benodigde water uit enige bronnen gepompt, die op een zodanige afstand waren geplaatst, dat de door de afpompings ontstane plaatselijke verlaging van de grondwaterspiegel geen merkbare invloed op het kwelverlies van het proefvak had.

In het middenvak was een bak geplaatst, die zo was ingericht, dat het verschil tussen verdamping en neerslag gemeten kon worden. In de dijken en het omringende terrein waren de nodige waarnemingsbuizen geplaatst om de verhanglijn van het door de dijken kwellende grondwater en de veranderingen in de grondwaterspiegel rondom op te nemen.

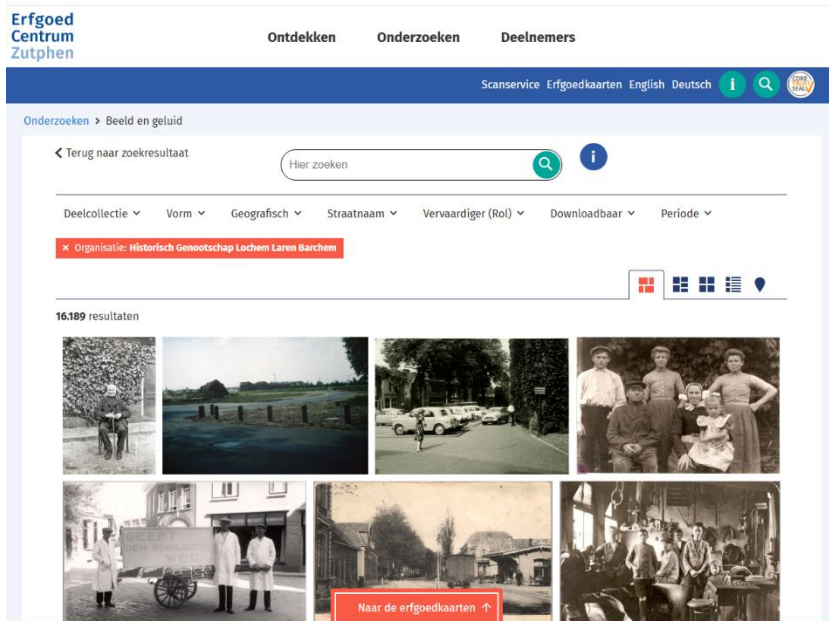
Het doel van deze proefnemingen was om na te gaan in hoeverre een kleibedekking van bodem en wanden - hetgeen vrij kostbaar is - nodig zou zijn. Het is n.l. mogelijk, dat na verloop van tijd het kwellen vermindert, doordat de fijne openingen in de grond dichtslibben. Dit hangt weer af van de mate, waarin het water, dat voor de voeding van het kanaal gebruikt wordt, slibhoudend is.

(uit "De Ingenieur" jaargang 1931, nr 25, *De Twenthe-kanalen* door de ontwerper van het Twentekanaal dr. ir. L.R. Wentholt.)

!

Jaarverslag Fotogroep 2024 (Fred Evers, Jan van Londen)

2023 was het begin van de transitie van het oude naar het nieuwe systeem Memorix. De muteergroep heeft haar werk bijna afgerond. De fotogroep bestaat uit zes vrijwilligers. In de Veltmaat beschikken deze inmiddels alle over eigen werkplekken met daarbij behorend equipment zoals bijvoorbeeld scanners en fotobewerking programma's. Een aanvraag is gedaan en inmiddels goedgekeurd voor aanschaf van een zogenaamde LED lichtbak om negatieven, dia's en glasnegatieven te kunnen beoordelen en te digitaliseren.

Momenteel worden de laatste serie foto's welke nog over moeten naar het nieuwe systeem zoveel mogelijk voorzien van bijbehorende teksten voor zover niet aanwezig.

Nadat alle foto's zijn overgezet medio 2025 zal de fotogroep een start maken met een aantal projecten om een slag te maken van kwantiteit naar kwaliteit in de bestaande collectie, het ontdebelen van foto's, en het kwalificeren van foto's op basis van historische waarde van objecten en personen of locaties. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden op het gebied van authenticiteit en of we de foto technisch gaan verbeteren, of laten we hem zoals aangeleverd om zo ook een tijdbeeld te laten ontstaan in de ontwikkeling van de fotografie door de jaren heen.

Inventarisatie van aanwezig beeldmateriaal welke nog niet is gedigitaliseerd:

Bekend is dat er veel, heel veel materiaal in de Veltmaat ligt op diverse locaties welke nog in aanmerking komt voor digitalisatie. Het materiaal bestaat uit foto's, negatieven van foto's, dia's, glasnegatieven van foto's en divers filmmateriaal.

Om dat overzichtelijk te krijgen zullen we het materiaal verzamelen op één locatie en daarna een selectie maken om te beoordelen of het materiaal een toevoeging is aan de bestaande collectie.

Aanvaarding van beeldmateriaal:

Hiertoe is een nieuw overdrachtsverklaring opgesteld. De aanbieder tekent via dit formulier voor overdracht van het beeldmateriaal en auteursrecht zodat het Historisch Genootschap vrijelijk kan beschikken over het beeldmateriaal. Uitzondering op de auteursrecht regel zou kunnen zijn dat het aangeboden materiaal van zodanig uitzonderlijke historische waarde is dat van deze regel wordt afgeweken. Ook is vermeld in de overdrachtsverklaring dat het Historisch Genootschap het aangebodene mag vernietigen indien het aangebodene niet van toegevoegde waarde is voor de bestaande collectie en daarom niet opgenomen zal worden in de collectie

Jaarverslag Filmgroep (Jan Guichelaar)

Ten behoeve van het nieuwe database systeem om het gedigitaliseerde filmmateriaal beter voor een groter publiek toegankelijk te maken, hebben Jan Leijenhorst en Jan Guichelaar het gehele digitale filmbestand in kaart gebracht. Hierbij is een nieuwe nummering toegepast (HGV0000) en

alle films zijn opnieuw nagekeken en bijgewerkt met betrekking tot kleur- en belichtingscorrectie, alsmede verbeterde weergave van het geluid en de Voice-over, voor zover deze aanwezig

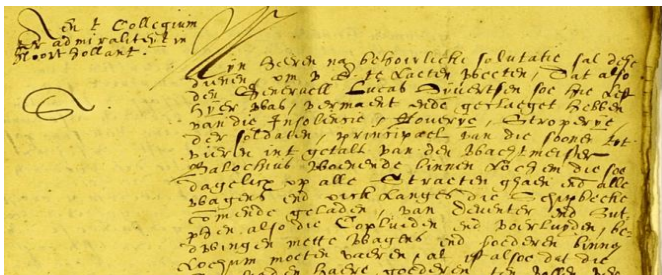
zijn bij een film. Geleidelijk aan wordt de database gevuld en in het loop van het jaar 2025 zal alles, wat tot nu toe in het bezit is van het HG, beschikbaar zijn en via de website van het HG toegankelijk gemaakt.

Jaarverslag werkgroep Paleografie 2024 (Jan Elsinga)

De werkgroep Paleografie is in 2024 gekrompen tot een 6-tal enthousiaste deelnemers (M/V = 50/50) die er veel plezier aan beleven om geschreven teksten uit de 16^e eeuw te ontcijferen.

Het transcriptie project, dat wij in 2022 begonnen van een rechtszaak, waarin de gebroeders Balochi werden aangeklaagd, is afgesloten. We zijn nu doende om de hertaalde tekst onder te brengen bij het archief van de Admiraliteit van Holland, in Amsterdam. De transcriptie wordt bovendien toegankelijk via de website van het HGL.

[Aen 't Collegium ter Admiraliteyt in Noorthollant. A

Mijn heeren na behoirlicke solutatie(raadpleging) sal dese dienen om u Ed. te laeten weeten, dat also den generaell Lucas Sijvertsen soe hie lest hijer was, vermaent ende geclaeget hebben van die

insolencie(onbeschaamde), roverije, stroperije der soldaten, principael(hoofdzakelijk) van die soonen, tot vieren int getall, van den wachtmeister Balochius, woenende binnen Lochem, die soe dagelicx op alle straeten ghaen ende alle wagens end oick langes die Schipbeeke commende, geladen van Deventer end Sutphen, also die copluiden end voerluyden bedwingen mette wagens end goederen binnen Lochum moeten vaeren, al ist alsoe dat die coopluiden haere goederen ten ...]

De tekst klinkt wat stoffig na ruim 4 eeuwen, maar het transcriptie werk is verbluffend: het gepuzzel met een groep mensen om de tekst te ontcijferen en toegankelijk te maken voor mensen in onze tijd. Maar toch: hoeveel dichter bij het verleden kun je komen, studierend op een tekst, geschreven met een ganzenveer met doorhalingen en opmerkingen in de kantlijn?

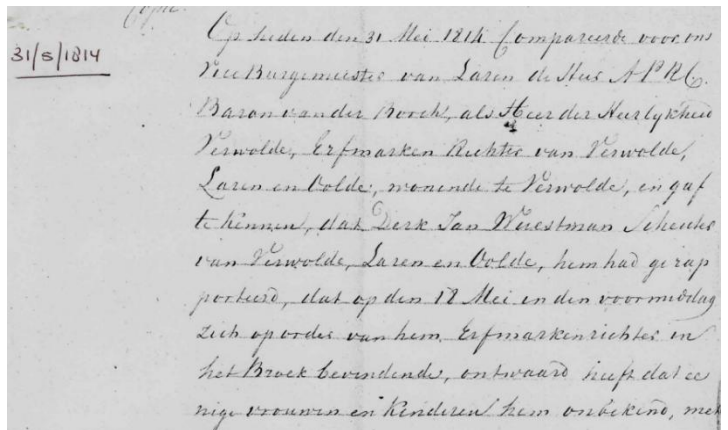
Inmiddels zijn we begonnen met een nieuw project, ook een rechtszaak in de regio Laren.

Het zgn. archief Beuzel, dat ons is aangereikt door HGL lid Tonny Roeterdink speelt over een conflict dat op het grondgebied van landgoed 't Oold aan het begin van de 19^e eeuw, waarbij een groep boeren en knechten eigenmachtig een kudde koeien over andermans erf voerde.

De tekst ziet er Anno 1814 heel anders uit dan in het bovenstaande voorbeeld uit 1605.

De transcriptie van de geschreven tekst is wel minder spannend, maar vraag toch aandacht vanwege de juridische terminologie.

Het resultaat wordt aangeboden aan het provinciaal archief in Zutphen / Arnhem en zal ook toegankelijk worden via de website van het HGL.

Jaarverslag Oude Begraafplaats (Tine Kampen)

Het werk seizoen op de Oude Begraafplaats loopt van begin april tot en met eind november. Echter, in maart is al NL Doet en dan geven leerlingen van het Staring college de aftrap. In 2024 gevolgd door een groep Lions mannen. In 2 dagen wordt er veel werk verzet. Dat werk wordt letterlijk gevoed door bakker ten Broeke en Albert Heijn.

In februari is onze werkgroep ALV waarin we terugblikken en vooruitkijken. De organisatie van ons werk wordt steeds professioneler en er zijn nieuwe uitdagingen qua onderhoud. Het is ook altijd prettig om elkaar na een paar maanden weer in de ogen te kijken.

Zijn er hoogtepunten? Die zijn er zeker, zoals: het creëren van een plek om overblijfselen van ooit begraven personen te herbegraven. Met een mooie plechtigheid o.l.v. burgemeester Sebastiaan van 't Erve. Dan: het onthullen van het gerestaureerde graf van de Zusters Franciscanessen. Dit werd mede mogelijk gemaakt door aannemers bedrijf Kreunen. Dankzij de Gemeente Lochem konden de 2 Naeff grafzerken worden ondersteund. Ze zullen niet meer om kunnen vallen. Tijdens zaag-werkzaamheden aan een heel oude boom is de grafzerk van het graf van de familie Mispelblom-Beyer beschadigd. Er ligt nu een betonnen plaat onder om verdere beschadiging te voorkomen.

De werkgroep heeft nu een vaste contactpersoon bij de Gemeente, 1 aanspreekpunt voor alles wat we qua onderhoud niet zelf kunnen of hoeven te doen. Er zijn nu betere afspraken voor het onderhoud van de grote paden en daar zijn we heel blij mee.

Op ons verzoek kwam ecooloog Eward Timmerman ons informeren over groen-onderhoud en aandacht voor biodiversiteit. Met zijn aanwijzingen gaan we zeker aan de slag, al vraagt dat om nieuwe onderlinge afspraken en verandering van inzicht binnen de groep. Dat zal zeker lukken, wij kunnen dat wel.

De werkgroep gaat ieder jaar op excursie naar een bij ons werk passende locatie. Dit jaar was de oude begraafplaats in Deventer de bestemming. Zeer de moeite waard en de ontvangst en rondleiding waren heel plezierig heel plezierig.

In het geschiedenis café van 14 december gaf Henk van Alderen een interessante uitleg over het hoe en wat van ons werk.

In wat dan in 2025?

Er komen merkbaar meer bezoekers naar de begraafplaats. Laat dat een stijgende lijn zijn. Hopelijk wordt het bord boven de ingang gerestaureerd, komen er nieuwe deuren voor de huisjes en brengen we onze Oude Begraafplaats nog meer tot leven.

Cartotheek (Henk Rademaker)

Enkele nieuwe aanwinsten in 2024

De kringloopwinkel Gebruikt Gerei: heeft ons enkele schilderijen van bekende Lochemse schilders aangeboden/geschonken:

Stuw in de Berkel.
Pentekening van H. Holterman. Ca 1943

Gezicht op de
Gudulatoren door de
Kerksteeg

Hendrik van
Oortmarsen, 1952

Omgeving Pillinkstraat
Tekening van L. Pasman. 1988

Van een onbekende schilder:
Schilderij met paard en wagen met huid op
landweg. Ca. 1934.

Het opschrift rechtsboven luidt:

Oosterbleek - Tel. 5 - Lochem

Brandstoffenhandel

Verhuurinrichting.

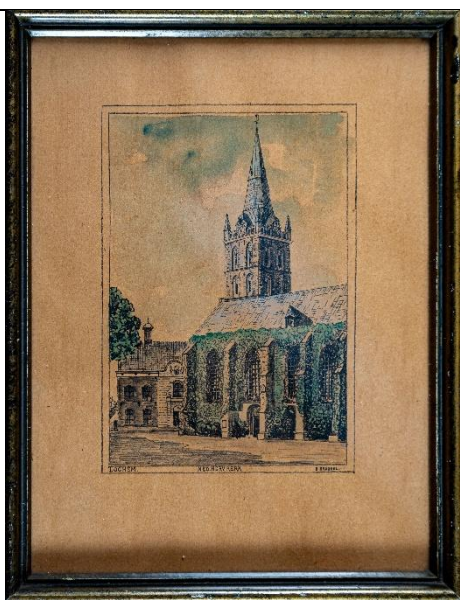
Tel. 5 was het nummer van A.G.M. Beijers J.

Wzn, stalhouder en maandpaarden,

Oosterbleek 1.(telefoongids 1927)

Overige schenkingen:

Nederlands Hervormde Kerk (Gudula)
Lochem en het oude stadhuis.
Bob Brobbel, (Vlaardingen 1907 - Amsterdam
1971)

Glazen vaas met bloemen
Hendrik van Oortmarszen,
datum onbekend

Kruidentuin (Lise Roodbol)

We zijn met een groep enthousiaste vrijwilligers weer druk bezig geweest in de kruidentuin. Het jaar begon erg nat, een deel stond regelmatig onder water. Niet alle planten hielden van natte voeten/wortels.

Op vrijdag 15 maart was weer NL-doet-dag, de landelijke vrijwilligersdag. Een aantal leerlingen van het Zone-college heeft ons goed geholpen.

Op zaterdag 25 mei was onze open dag. Als thema hadden we dit keer “Kriebelbeestjes”.

Op 12 juni 's avonds kregen we bezoek van een aantal leden van de Lions. Helaas viel de stroom uit. Toch konden ze genieten van elders gezette koffie en van onze tuin.

Problemen met de elektriciteit bleven aanhouden tot in september tot de oorzaak gevonden was; een nieuwe buitenlamp loste het probleem op. Er is een nieuwe accu grasmaaiër aangeschaft die het maaien vereenvoudigt. Ook de verlichting in het huisje is vernieuwd met zuinige LED lampen.

Op 14 september hadden we veel bezoek tijdens de Open Monumenten Dag. Tot half november is er nog gewerkt in de tuin. Daarna gingen we in winterslaap.

Jaarverslag bibliotheek 2024 (Harry Bonte)

Het jaar 2024 was een jaar dat gekenmerkt werd door verandering, zo werd de werkgroep het afgelopen jaar versterkt met 3 nieuwe vrijwilligers waarmee het ultimo jaar bestaat uit 6 leden. Elke dinsdagmiddag en donderdag- en vrijdagmorgen komen wij op de Veldmaat bijeen om daar onze taken te verrichten en de bezoekers ten dienste te staan.

In het begin van het jaar werd het oude bibliotheek pakket Aura, dat door de makers ervan niet meer ondersteund werd, overgebracht naar Exel.

De indeling van de 2000 boeken op de schappen werd hier en daar te krap en vroeg om een andere opzet. Daartoe zijn we voor de zomervakantie begonnen met het controleren van de aanwezige boeken met wat wij in ons bestand hebben staan en het zoeken naar een nieuwe indeling op de schappen om zo meer ruimte te creëren voor nieuwe boeken. Evenals voorgaande jaren is ook dit jaar onze bibliotheek weer verrijkt met geschenken en nieuwe boeken. Op dit moment zijn wij volop bezig met het herplaatsen van de boeken naar de nieuwe indeling op de schappen.

Aan het eind van het jaar zijn we voorzichtig begonnen met het Excel-indexbestand van de boeken uit te breiden met verschillende trefwoorden, zodat het makkelijker wordt om bepaalde informatie te kunnen vinden.

Naast de boeken zijn we dit jaar begonnen met het digitaliseren van het knipselarchief en korte verhalen uit tijdschriften en boeken. Doel hiervan is om op termijn een “digibieb” op internet op te zetten en beschikbaar te stellen. Ook daartoe zullen wij in 2025 een indexlijst gaan opstellen.

Plannen voor 2025

Doorgaan met het in 2024 in gang gezette proces.

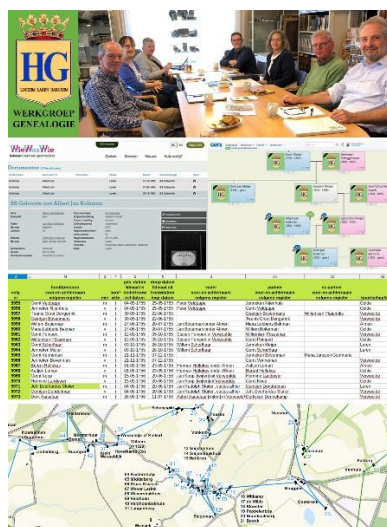
Ook het komend jaar verwachten we weer bezoekers met verzoeken om inzage, uitleg of om iets uit te zoeken. En dat doen we graag.

Maar al met al hopen wij weer op een jaar met veel werkplezier en gezelligheid.

Jaarverslag Genealogie 2024 (Harry Bonte)

Het was weer een jaar waar enthousiast gewerkt is en het resultaat mag er dan ook zijn. Onze werkgroep Genealogie, bestaande uit 7 leden, kwam 9 keer bijeen in de “De Veldmaat”. Ieder lid van onze werkgroep heeft zijn eigen voorkeuren van werken en ervaringen op genealogisch gebied. Dat willen wij ook zo optimaal mogelijk benutten. Dat zorg er voor dat we plezier houden in deze uit de hand gelopen hobby. Een viertal projecten hadden onze aandacht het afgelopen jaar, te weten het verder bouwen aan de wereldstamboom, het opzetten van een database en in kaart brengen van oude locaties. Ook kwamen er via de e-mail verzoeken binnen die wij beantwoord hebben.

In 2024 zijn we verder gegaan met vastleggen op internet in Geni van de afstammingslijnen van onze voorouders woonachtig in de stad Lochem, de dorpen Laren, Barchem en het daartoe behorende buitengebied vast te leggen. De wereldstamboom Geni wordt beschouwd als één van 's werelds grootste samenwerkingsplatforms voor genealogie. De bedoeling van ons is om zoveel mogelijk alle oud inwoners in kaart te gaan brengen en zo te bouwen aan één “Lochemse stamboom”, zodat het ook voor anderen beschikbaar is. Daartoe houden wij een lijst bij van familienamen waaraan is of wordt gewerkt.

Het afgelopen jaar hebben wij 14 families afgerond, waarmee wij ultimo het jaar 60 families geheel ingebracht hebben in Geni. Op dit moment wordt er nog aan families gewerkt. Tevens is er fors doorgewerkt aan de in werking zijn database, waarin alle akten van personen, die geboren, getrouwd of overleden in ons HG gebied zijn opgenomen in Excel in overzichtelijke kolommen. In de loop van het jaar zijn er bijna 20.000 akten toegevoegd waardoor er het bestand op dit moment circa 106.000 records bevat.

Als bron gebruiken wij hiervoor de getranscribeerde gegevens uit de kerkregisters van de website genealogiedomein en de burgerlijke stand gegevens uit WieWasWie. Al deze losse gegevens willen we herleiden naar individuele personen. Daarom wij in 2024 begonnen met het koppelen van de echt- en echtgenoten, zowel bij huwelijk en overlijden en als ouder bij geboorte van hun kinderen.

Het derde project van ons is het vervaardigen van correcte oude landkaarten van Lochem e.o. door de eeuwen heen met boerderij en locatienamen. In 2023 zijn wij hiertoe begonnen met oude landkaart van 1832 over een moderne kaart te leggen en de kadastrale afwijkingen te corrigeren op de deze oude kaart. De kaart voor het noordelijk deel van ons gebied is nagenoeg klaar, waarmee de in 1832 bestaande boerderijen de juiste locaties weergegeven. De verbeterde kaart van 1832 zal dan als uitgangspunt dienen om met bepaalde tijdsintervallen nog oudere kaarten en latere kaarten te kunnen reconstrueren. Verder is een eerste begin gemaakt met het vastleggen van de bewonersgeschiedenis van deze boerderijen.

Als laatste zijn we onlangs gestart met een project van weeskinderen die vanuit Amsterdam in 1811 ondergebracht zijn in Lochem en omgeving.

Plannen voor 2025

Doorgaan met de dingen die we doen.

En natuurlijk hopen wij weer op een jaar met veel hobbyplezier.

Evenementen (Tine Kampen)

De evenementen commissie en de evenementen is een twee - eenheid, een uitdaging 2.0, een ideeën bus en een wezenlijk onderdeel van het HG, bedoeld om de betekenis van het HG naar buiten te brengen. Letterlijk naar buiten, door middel van lezingen en het geschiedenis café met zijn verschillende onderwerpen. Door de belangen verenigingen van Lochem, Laren en Barchem hierin uit te nodigen, krijgen zij de kans hun activiteiten te presenteren.

Er is een begin gemaakt met het uitnodigen van de werkgroepen binnen het HG om te komen vertellen over hun werk.

Het blijft spannend om te signaleren waar de interesses van ons publiek (en hopelijk steeds nieuw publiek) liggen.

Het lijkt erop dat de evenementen commissie dat in 2024 goed heeft ontdekt, gezien de grote toeloop van publiek. Gaan we lijden aan het " volle zaal " syndroom? We zijn heel blij met het Stadshuus, soms moeten we uitwijken naar een grotere ruimte en soms moeten we improviseren.

Van de georganiseerde lezingen moest er 1 verplaatst worden naar februari 2025, de Woodbrookers, in maart was er de gezamenlijke lezing met DEM (Gorssel), er was een presentatie met orgel muziek in de Gudula kerk, er waren 3 geschiedenis cafés en er was de middag voor alle vrijwilligers, bedoeld als gezellig samenzijn en met elkaar kennismaken en er werden ook weer regelmatig nieuwe en tweedehands boeken te koop aangeboden.

Het blijven vinden van interessante en goede presentaties, boeiende onderwerpen voor de geschiedenis cafés en de juiste locatie, blijft ook in 2025 de uitdaging voor de evenementen commissie.

Met elkaar en met ondersteuning van het bestuur, zal dat zeker lukken.